

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 "
Pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Praznicul unității noastre naționale

Dr Ioan Lupăș

După rânduiala sf. noastre biserici dreptmăritoare la slujbele dumnezeiești ale praznicelor mari se cetesc așa numitele paremii, cari sunt spicuri alese din cărțile sfinte.

La sărbătoarea națională de astăzi, dacă iuțea fulgerătoare a evenimentelor ar permite, s'ar fi convenit să cetim astfel de paremii din minunata carte a lui Nicolae Bălcescu: Români sub Mihai-Vodă Viteazul, căci în cursul timpului cartea aceasta, în multe privințe, s'a îmbrăcat în aureola cărților sfinte ale literaturii noastre naționale.

De aceea s'ar fi convenit să cetim în întregime măcar capitolul intitulat Unitatea națională (Aprilie 1599 — Iulie 1600), ca toată suflarea românească adunată astăzi aici să se desfășoare ascultând descrierea măiastră a lui Bălcescu despre frumsețea geografice, istorice și artistice ale Ardealului nostru, despre îndelungatele suferințe ale neamului românesc în această țară și despre acea neuitată zi de Luni, 1 Noiembrie 1599, când a intrat Mihai Viteazul cu toată strălucirea triumfală a învingătorului în capitala Ardealului, în Alba-Iulia.

Mihai ajunsese atunci — cum scrie Bălcescu*) — în culmea slavei și a mărimii ce el visase. Cinci ani abia trecuse, de când el trăsesese sabia spre a apăra țara sa de tirania turcească și după o mulțime de eroice triumfuri, răspinsese potopul turcesc departe de dansul și de întreagă Europa creștină. Nu numai atât! El voi a-și crea o patrie mare pe cât ține pământul românesc și norocul ajutându-l, în câteva luni Ardealul, Moldova și o parte din Banat sunt

unite cu Țara Românească... Independența absolută ar fi urmat fără îndoială. Mihai realizase acum visarea iubită a voievozilor mari ai Românilor. Acum Românul s'a înfrățit cu Românul și toți au una și aceeași patrie, una și aceeași cârmuire națională, astfel precum ei n'au fost din vremile uitate ale vechimei. Statul acesta nou are hotare naturale de minune; el e destul de puternic; pământul său destul de binecuvântat de cer, locuitorii săi numeroși și în parte omogeni; el poate trăi, a sta de sine și și a se apăra împotriva năvălirilor străine. Mihai avea destulă înțelegere spre a constitui acest stat, ale cărei hotare le trăsesese cu sabia sa. Dar spre a așeza temelii și a usca tincuiala acestei zidiri, prea grabnic făcută, îi trebuia vreme; și vremea îi fu de lipsă. El n'apucase încă a încununa zidirea sa d'abia ridicată și iată glasul cobitor al clopotului restriței sună cu tărie, și din toate părțile înverșunați aleargă dușmanii săi mii de mii și toți într'una spre a-l dărâma. Vai! căci nu ne-am putut opri aci, în culmea triumfului nației române, oprind împreună cu noi și timpul și istoria?!

Unde ar fi acum națiunea română, la ce culme de progres moral, cultural și material, la ce treaptă de înflorire și de putere, dacă soarta nu ar fi fost atât de crudă, atât de nemilostivă și de tirană față de marea alcătuire a nemuritorului Mihai-Voievod?

În locul robiei de 317 ani, în locul nenorocitelor frământări și sfâșieri între frații de acelaș sânge și de aceeaș limbă, în locul suspinelor înecate în lacrimi de jale, ar fi încolțit pretutindeni sămânța de aur a

vieții slobode, a dragostei și a înfrățirii românești, pornirea spre cultură și solidaritate, înălțătorul îndemn spre viață sufletească superioară, care numai în atmosfera senină a libertății și independenței naționale e cu putință.

Dar în sfatul cel necuprins al Provedinței acești 300 și mai bine de ani au fost altfel întocmiți pentru națiunea noastră: potop de nenorociri și suferințe au revărsat din noianul lor asupra îndureratului nostru Ardeal, ca și asupra celorlalte țări și ținuturi românești. Toate aceste nenorociri și suferințe le-a știut însă purta poporul nostru cu multă răbdare creștinească, cu adevărată virtute mucenicească. Și astfel din noianul durerilor și nenorocirilor el și-a făcut o școală a virtuții: și-a întărit credința în focul suferințelor, și-a înălțat cugetul, și-a oțelit sufletul, ca să poată lupta cu izbândă împotriva tuturor valurilor potrivnice până la plinirea vremii, până când se va milostivi bunul Dumnezeu a încopcia iarăș firul dezvoltării istorice acolo, unde el a fost rupt în mod atât de brusc în zorii zilei de Duminecă 19 August 1601, când Beauri, omul lui Basta, pătrunse în cortul lui Mihai pe câmpia Turzii, ucigând în mod mișelesc pe Viteazul Domn al Românilor.

Dar ca adevărați creștini nu vom cărti împotriva Provedinței pentru suferințele veacurilor trecute. Ci mai curând vom încerca a da glas simțimentelor noastre de adâncă și nesfârșită mulțămărită pentru darul desăvârșit și pentru nemăsurata milostivire a Tatălui ceresc, care în aceste zile ne luminează pe toți și ne învrednicește să înfăptuim din nou idealul unității noastre naționale-politice, coborându-l din atmosfera înălțimilor albastre, unde a plutit tăia secolii învăluit în taina sufletelor noastre și aducându-l acum ca o realitate vie în mijlocul nostru.

*) Istoria Românilor sub Mihai-Vodă Viteazul, ediție nouă, întregită de Alexandru Lăpădatu, București 1908 pag. 319.

Evangelhia din Dumineca 27 după Rusalii

O, de trei ori fericită generație a zilelor noastre! Căci te-a învrednicit bunul Dumnezeu a vedea lumina cea adevărată, a lua parte trupește și sufletește la înfăptuirea unității naționale politice a neamului nostru!!

Această înfăptuire va fi de azi înainte durabilă și definitivă. Căci ea nu se mai sprijinește numai pe sabia vitează și pe mintea genială a unui voevod, ci se întemeiază pe rezultatele clare și sfinte ale evoluției istorice, pe elementele constitutive indelebile ale neamului nostru, cari sunt: trecutul milenar, teritoriul compact, rasa traco-romană, limba și legea noastră românească, datinile, obiceiurile, tradițiile și aspirațiunile sfinte tuturor Românilor și mai presus de toate: conștiința noastră națională trează și neînfricată, fără de care ar fi clătinătoare și nesigure toate celelalte elemente!

Aceasta să ardă ca o flacără pururea vie în sufletul tuturor fiilor națiunii române! Atunci binecuvântarea Atotputernicului Dzeu ne va însoți în toate năzuințele noastre sfinte și templul unității naționale-politice, a cărui temelie o punem astăzi cu credință și cu dragoste nemărginită, va deveni prin virtutea tuturor fiilor națiunii noastre atât de solid și vecinic, încât nici porțile iadului nu îl vor putea birui niciodinioară! Așa să ne ajute bunul Dumnezeu!

Din sfânta Scriptură

„Poporul cel-ce ședea întru întunec a văzut lumină mare și celor-ce ședeau în laturea și în umbra morții le a răsărit lumină“ (Matei c. 4. v. 16).

„Zis-a Domnul pilda aceasta: un om oarecările a făcut cină mare, și a chemat pre mulți. Și a trimis sluga sa în ciasul cinei să zică celor chemați: veniți, că iată gata sunt toate. Și au început toți dinpreună a se lăpăda. Cel dintâi a zis lui: țarină am cumpărat, și am nevoie să ies să o văz; rogu-te să mă ierți. Și altul a zis: părechi de boi am cumpărat cinci, și merg să-i ispitesc; rogu-te, să mă ierți. Și altul a zis: muiere mi-am luat, și pentru aceasta nu pot veni. Și întorcându-se sluga aceea, a spus domnului său acestea. Atuncia mâniindu-se stăpânul casei, a zis slugii sale: ieși curând la răspântiile și ulițele cetății, și săracii, și ciungii, și schiopii, și orbii adu-i aici. Și a zis sluga: doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. Și a zis domnul către slugă: ieși la drumuri, și la ulițe, și îndeamnă să între, ca să se umple casa mea. Că zic vouă: că nici unul din bărbații aceia, ce erau chemați, nu va gusta cina mea. Că mulți sunt chemați, iară puțini aleși!“ (Luca c. 14 v. 16—24).

*

Omul care a făcut cină este însuși Dumnezeu. Iar cina cea mare este odihna și binele desăvârșit, care este gătit în ceriuri tuturor cari slujesc lui Dumnezeu, și despre care Mântuitorul a grăit astfel, zicând învățăceilor săi: „Voi găti vouă împărăție, ca să mâncați și să beți întru împărăția mea la masa mea“.

Aici în valea aceasta a plângerii mare este bucuria omului când se poate ospăta în tihnă și fără de nici o giije cu cei ai casei sale, sau cu prietenii săi. Cu cât mai mare îi poate fi însă bucuria, dacă el poate fi părtaș, în urma vredniciei faptelor sale, de ospățul și de veselia cea vecinică gătită în curțile cerești. Cu adevărat se poate numi acest ospăț *cina cea mare*, căreia asemenea nici un muritor, fie el ori cât de puternic și avut, nu este în stare să facă.

La Estir ni se spune, că puternicul împărat Artaxerxes voind să-și arete puterea și avuția sa a dat în cinstea celor 127 de crai, supuși lui, un ospăț, care a ținut 180 de zile. Iar pe poporul din cetatea sa la ospătat 7 zile.

Oricât de puternic să fi fost deci acest împărat n'a putut ospăta pe toți supușii săi, ci numai pe locuitorii unei singure cetăți și și pe aceștia nu mai mult decât numai 7 zile. Sfârșindu-se ospățul nici cei invitați și nici cei neinvitați n'au fost îndestuliți, ci mai mare scârbă și ură i-a cuprins față de împăratul lor.

Cu totul altfel este însă ospățul cel ceresc. Împăratul împăraților și Domnul ceriului și al pământului, a cărui bunătate, putere, mărime și cinste n'are sfârșit, ne va ospăta *deopotrivă* pe toți, cari suntem vrednici să intrăm în împărăția sa. fără considerare că cineva dintre noi este bogat, sau sărac, împărat sau cerșitor. El este în stare să deie fiecăruia împărăție mai mare decât a lui Artaxerxes; el este în stare să ospăteze milioane de oameni, nu șapte zile, ci pentru toate timpurile și care ospăț nu va provoca între oameni ură, neîndestulare și scârbă.

Cina aceasta cea mare, cea vecinică, a făcut-o Dumnezeu — după cum zice prorocul, — acolo unde este mai frumos, cu carne dulce și cu vin ales, acolo unde nu este noapte, unde soarele nu apune și luna nu scade, unde viața tuturora este numai veselie, unde toate cugetele, toate poftele și lipsurile noastre se vor împlini, unde se vor sfârși zilele drumului nostru celui cu lacrimi. Unde este mai mare mângăiere ca aicea, unde nu sunt numai picături, ci izvoare și ape întregi de dulceață, de veselie și de bine netrecător?

Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Isus Cristos, s'a pogorât din cer pe pământ, ca să ne deschidă nouă, oamenilor, calea spre acest ospăț și *cina mare*. El și-a dat pe acest pământ plin de păcate și vieața sa, și-a vărsat sângele său scump, numai și numai, ca să se deschidă omenimei ușa cea cerească, câștigându-i fericirea

„FOIȚA LUMINEI“

DUPĂ STRÂNSUL CÂMPULUI

Plugarilor noștri.

Părinte, Tatăl nostru
Al celor rânduiți
De soarte, ca să ducem
Vieața chinuiți

Afară, în natură,
Prin ploaie și prin vânt,
La frig ca și'n căldură,
Noi, robii de pământ,

În capătul de toamnă
Cu dragoste venim,
'Naintea feței Tale
De dar să-Ți mulțămim.

Ieșit-am noi cu plugul
În țărini la arat —
Si cele sămănate
Le-ai binecuvântat.

Ne-ai dat și ploi și soare
La timpul potrivit,
Mai mult decât ni-s vrednici
Pe noi ne-ai miluit.

De-ajuns ne-ar fi azi darul
În poduri cât l'am strâns,
De n'ar mai da în lume
Iar vremile de plâns....

G. B.

Pentru popor

De câțiva ani încoaci s'au îngrămădit pe fiecare zi probleme mai mult ori mai puțin lămurite, cari vor trebui îmbrățișate în viitor. Discuții vii și întotdeauna aprinse se desfășoră în jurul chestiunii feminine din toate țările și la toate popoarele din apus și răsărit. Evoluția acestei chestiuni, nedeslușită încă la noi, a luat și ea frumos avânt în timpul din urmă cu mari nădejdi și puternice ajutoare de propagandă, cari promit lămurirea ei în viitorul apropiat. Sunt de convingerea că nu putem avea decât admirație pentru femeile popoarelor mari, cari au reușit să dea un puternic pas înaintării acestei propagande, pentru care au cheltuit energie decenii de amară luptă, să-și vadă măcar în parte îndeplinite scopurile urmărite.

Din toate rezultatele obținute până în ziua de astăzi, nu în acelaș fel de desăvârșite la toate neamurile, însă negreșit demne de activi-

tatea desfășurată, noi ne putem instrui și ne servește de adâncă învățătură, că: *totul se ajunge prin muncă și stăruință*. Noi nu putem întreprinde lupte mari cu scopuri de drepturi politice, nici nu ne-ar fi potrivită o asemenea energie risipită în vânt. Noi vom învăța să muncim cu stăruință o muncă internă pentru poporul nostru. Femeii române nu i-se impune o muncă de altă directivă, de cât cea desvoltată în sânul neamului nostru românesc.

S'a muncit și pân' acuma, în viitor însă luminarea poporului nostru va trebui să fie lozincă întru care să se desfășure muncă, stăruință și energie. În toate părțile lumii culte s'a dovedit că o activitate depusă și încredințată femeii, a adus roade mulțumitoare. Pe toate terenele cari sunt menite să înalțe un popor, femeii se deschid cărări bogate de activitate. Prinse cu pricepere și urmate cu înțelegere vom putea arăta și noi rezultate efective. O muncă lentă dar cu atât mai stăruitoare ar face minuni în câțiva ani, și ar săpa în peatră marea noastră lozincă: *prin noi înșine!*

Pe teren educativ, moral, economic, câtă muncă pentru femeii cu inimă și pricepere! Îngrijirea higienică a copiilor mici și a bolnavilor, pregătirea nutritivă a mâncărilor din alimentele pe cari fiecare țaran le are la dispo-

vecinică. Înviind s'a înălțat la cer, și aici pregătindu-ne locul, ne chiamă cu blândețe la dânsul, să ne veselim împreună pentru totdeauna. Să ascultăm deci cu smerenie de glasul dulce al Păstorului celui bun, să cinstim și îndeplinim toate orânduiri așezate de El: sfântul botez, sfânta cuminecătură, posturile, rugăciunile, slujbele și milosteniile, precum și toate faptele cele bune și creștinești și astfel să intrăm în curțile *Cetății* celei sfinte. În felul acesta vom îndeplini cu adevărat cuvintele mult grăitoare ale sfintei evanghelii de astăzi, că dintre cei mulți chemați, noi suntem aleși Domnului.

Știrile săptămânii

RESTANȚIERII sunt rugați, să ne trimită cu grabire plata, cu care ne datorează. Astăzi, când hârtia se procură atât de greu, când plata lucrătorilor s'a urcat în mod considerabil, nu este cu putință, ca o gazetă să se trimită în cinste luni de-a rândul. Ne apropiem de sfârșitul unui an greu, când trebuie să ne încheiem socotelile. Drept aceea apelăm din nou la simțul de datorință românească al cetitorilor noștri, să nu uite de „Lumina”, care în zilele grele le-a luminat cu lumina nestinsă a credinței strămoșești căsuțele lor.

Personal. Prea Sfinția Sa părintele episcop al nostru *Dr. E. Miron Cristea*, după cum știm, a fost însărcinat din partea marelui Sfat al națiunii române, împreună cu Prea Sfinția Sa episcopul *Gherlei Dr. Iuliu Hossu* și cu fruntașii noștri *Vasile Goldiș* și *Dr. Alexandru Vaida-Voevod* să aducă la cunoștința Majestății Sale regelui *Ferdinand I*, precum și factorilor legiuitori ai țării mume, hotărârea grandioasei adunări naționale dela *Alba-Iulia*, adecă unitatea neamului românesc de pretutindeni. În calea de mărire, ce a făcut-o această ilustră delegație și despre care va urma în „Lumina” raport amănunțit, Prea Sfinția Sa a fost însoțit de redactorul nostru *Dr. Cornel Cornean*, în calitate de secretar consistorial. După o absență de

peste două săptămâni, Prea Sfinția Sa s'a reîntors cu tren special, Luni, la reședința sa, fiind primit cu adevărată dragoste fiiască.

Distincție. Majestatea Sa regele *Ferdinand I* al României-mari a binevoit a conferi Prea Sfinției Sale părintelui episcop *Dr. E. Miron Cristea* insigniile (cordonul și medalia) *Marei Cruci a Coroanei României*, iar secretarului consistorial *Dr. Cornel Cornean* insigniile de ofițer al Coroanei României. „Lumina” se asociază cu multă dragoste la urările de bine ale acelora, cari văd în această înaltă distincție revărsarea răsplatei binemeritate pentru activitatea mănoasă, desfășurată de Prea Sfinția Sa și de redactorul nostru în ogorul neamului românesc.

Ioan I. C. Brătianu prim-ministru al României. Retrăgându-se ministeriul de tranziție al generalului *Coandă*, Majestatea Sa Regele *Ferdinand I* a numit prim-ministru al României pe d-l *Ioan I. C. Brătianu*, care și-a format cabinetul din cei mai vajnici bărbați ai țării, ca *M. Pherekyde*, *I. G. Duca*, *G. Mărzescu*, *A. Constantinescu*, *O. Kiriacescu*, *D. Buzdugan*, *A. Saligny* ș. a. Acest guvern se va preface în curând într'un guvern al României mari, complexându-se pe lângă cei doi miniștri ai *Basarabiei* și cu *Dr. Iancu Flondor* în calitate de ministru al *Bucovinei* și încă cu 3 fruntași dela noi, dintre cari unul va fi bănățean.

Alegerile pentru Constituanta României mari vor urma a-se face în luna *Martie*. Constituanta va fi chemată să deie României-mari legile fundamentale și democratice, menite să creieze din această țară bogată și frumoasă, asemenea căreia nu va fi pe întreg rotogolul pământului, un raiu pământesc pentru toți Români. România mare va avea cam 17 milioane locuitori cu o întindere de peste 320,000 klm. pătrați. Pentru câte fiecare 50 de mii de locuitori se va alege un deputat.

Vin Dorobanții. Viteji luptători ai României mari înaintează în triumf. Au ocupat *Deș-ul* și sunt acum la *Gherla*; au ocupat *Cucerdea* și *Clujul*, capitala *Ardealului*, *Teiușul*, *Vișeu*, *Piski*, *Ilia* și acum stau în preajma *Aradului*, ca apoi să pornească spre *Bichiș-Ciaba*,

ziție, grădinaritul, combaterea luxului, stăruința asupra portului original în legătură cu arta națională de toată categoria, toate acestea cu ramificațiile lor, ș. a. toate de interes obștesc, dela cari depinde fericirea și prosperarea poporului nostru.

Sunt probleme cari ne deschid cărări infinite de activitate fecundă și binecuvântată și cine ar fi chemat să le desvolte decât femeia intelectuală română!

Nu pot decât să stăruie cu toată energia asupra convingerii, că țaranul este cel mai bun element pe care-l avem. Bun, cu sentimentalismul născut în sufletul lui răbduriu și milos, darnic, îngăduitor și cuminte, împreună cu țaranca dela sate, este cel mai recunoscător suflet pentru o vorbă bună ce i-ai dat vr'odată și pe care nu ți-o uită viața lui întreagă. Bunul simț, dovedit de țarancele noastre în timpul războiului, este vrednic de amintit și poate servi de exemplu tuturor femeilor de ori care neam și pătură socială. Un fapt la aparență neînsemnat, cu atât mai caracteristic însă, mi-a întărit convingerea aceasta, care ne poate servi de învățătură și pe care-l las în judecata oricărui om de bine. — În al doilea an al războiului întâlnesc o țarancă dintr'un sat din apropierea orașului, la întâmplare un sat, în care țarancele noastre nu-și mai păstrează

nici un rest de port românesc. Și-o întreb pe cine-a pierdut în război de-i îmbrăcată în haine atât de moțorâte. M'a ferit Dumnezeu pân' acuma dar cine are voie astăzi să se îmbrace în alte haine, când atâta-i jalea și năcazul! Dacă Dumnezeu m'a ferit pe mine, mi l'a ferit pe Ion și pe *Mărina*, și începe să-mi înșiruie pe toți cei cari au căzut din satul lor. Ș'apoi cum să te mai îmbraci în altă haină decât mohorâtă!

Nu e singurul exemplu. Din alte ținuturi îndepărtate și opuse, la diferite ocazii am primit răspuns analog. Am ramas înduioșată și convinsă că acest admirabil popor e mândria și nădejdea noastră și pentru luminarea lui va trebui să ne desfășurăm intensa activitate din viitor. Acesta va fi feminismul nostru, cu începuturi modeste. Fără alai și fraze de reclamă, cu atât mai stăruitor însă, și pe al cărui drapel scrisă să fie lozincă conducătoare: *totul pentru luminarea poporului!*

Tullia Bogdan

Oradea, Sătmăș ș. a. Petrojeni și Hațeg asemenea au fost ocupate. În unele locuri trupele române au trebuit să înfrângă și rezistență. Rezultatul a fost, că cei-ce au pus rezistența la cale au fost zdrobiți și sfărâmați.

Gazetă oficială. În Sibiu a apărut: „Gazeta oficială” a Cosiliului dirigent. Cu redactarea ei este incredințat neobositul *T. V. Păcățianu*.

Imperiul asupra tuturor comitatelor românești se va prelua în zilele proxime, urmând a se denumi întâi perfecții comitatelor din partea Consiliului dirigent.

Sași pentru România-mare. Sașii, au declarat prin conducătorul lor *Brandsch*, că se vor uni dimpreună cu Români din *Ardeal*, *Bănat* și părțile ungurene, la România-mare. În curând va urma și declarația șvabilor din *Bănat*, ascultând de glasul lui *Brandsch*: „Dorim din inimă, ca conaționali noștri din *Bănat* să se alătore de asemenea la România”.

Sârbii evacuiază Bănatul. Agenția *Dacia* primește dela *București* știrea, că ministrul *Sârbiei* de acolo a declarat, că în 14 zile sârbii evacuiază *Bănatul*, iar locul lor îl vor ocupa francezii, sub conducerea marelui general *Berthelot*, care trece mâne, *Joi*, cu tren special pe linia *Orșova-Timișoara-Vârșet*, *Panciova* spre *Belgrad*.

Cazuri de moarte. Gripa spaniolă a răpit din mijlocul nostru pe doi harnici preoți în floarea vieții, pe părintele *Pavel Popescu* din *Dalboșet* și pe părintele *Nicolae Dicu* din *Surducul-mare*.

Stampilarea leilor emiși de Banca generală română. Un comunicat oficios al ministerului de finanțe român anunță, că toți leii (francii) germani, hârtia-monetă emisă cu multă generozitate de Banca Generală Română la porunca lui *Mackensen*, trebuiesc stampilați. Stampilarea lor se va face până la 31 Dec. a. c. Biletele stampilate își vor păstra valoarea întreagă; iar cele nestampilate nu vor avea curs.

Generalul Mackensen internat. Ajungând generalul *Mackensen* cu o parte a armatei germane în *Budapesta*, guvernul maghiar l-a avizat, că — amăsurat condițiilor din armistițiul încheiat cu *Ententa* — va trebui să-l desarmeze și să-l interneze în interiorul țării. Vestea aceasta l-a atins foarte mult pe atotputernicul comandant de odinioară. Nu s'a putut stăpâni, să nu le spue *Ungurilor*, că el cu armata sa în două rânduri a scăpat *Ungaria* de invazia streină.

Generalul Berthelot despre Români de dincoaci de Carpați. În audiența acordată de generalul *Berthelot* delegațiunii transilvanene, între altele a spus următoarele „Martiriul Românilor din *Transilvania* și *Bănat* îmi este deplin cunoscut. O dragoste deosebită mă leagă de *D-Voastră* și Vă asigur de tot sprijinul și concursul în vederea așezării definitive a României mari”.

Declarația noului guvern Brătianu. În ce privește politica internă și externă a noului guvern, s'au făcut următoarele declarații: „Străns legați de Aliații noștri vom urma politica, care a călăuzit destinele României dela declararea războiului. Guvernul privește ca nule și neexistente toate actele ce s'au săvârșit după încheierea armistițiului. În politica internă guvernul va aduce două reforme înscrise în Constituție și așteptate de țară: votul obștesc și improprietărea sătenilor prin exproprierea proprietății mari. În urma distrugerii inamicului, guvernul va da o deosebită atenție chestiunilor de refacere și aprovizionare, lucrând preste tot în spiritul democratic manifestat de Români de pretutindeni.”

Congresul inginerilor români. În 15, 16, și 17-lea Decembrie a. c. s'a ținut în Sibiu primul congres al inginerilor români dela noi, — fiind reprezentate toate branșele, — s'a discutat și modul de lichidare al afacerilor tehnice, despărțindu-ne de fostul regat. Inginerii noștri și-au oferit cu toții brațele dorite de lucru consiliului dirigent, pentru că viitorul României mari depinde dela aceea, cum știm valoriza comorile și cum vom exploata energiile naturale ale Ardealului, Bănatului și ale părților ungurene locuite de Români. Planul de muncă cuprins într'un memoriu s'a prezentat consiliului dirigent spre mai departe afacere oficioasă. — Tot atunci s'a constituit și „Clubul inginerilor Români” dela noi, alegându-se de președinte inginerul Ioan Negruțiu din Blaj și ca secretar Victor Vlad din Logoj. Președinte de onoare al congresului a fost ales dl ministru de comerț Dr. Romul Boila reprezentantul guvernului, și valorosul director silvic al Comunității de avere: Alexandru Balaș. Dela noi au participat Alexandru Balaș, Petru Borșun, Vasile Mariș, Pavel Goanță, Simeon Simu și Petru Fotoc, inginerii Com. de avere, Ioan Trimbișoi inginer mehanic, fost constructor în fabrica de tunuri și Victor Vlad arhitect. Călea ferată, posta, telegraful, cheștiile de zidire, afacerile agrare și industriale, energiile naturale, parcelările, silvicultura și montanistica pretind o muncă încordată. Fără conlucrarea forțelor tehnice, nici nu se poate închipui dezvoltarea României-mari. În interesul acestui progres obștesc s'au constituit inginerii noștri.

Fie într'un ceas bun!

A apărut: a) „Calendarul Românilor” pe anul 1919 cuprinzând partea calendaristică, șematismul bisericii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania și o frumoasă parte literară. Prețul 2 cor. fiecare exemplar. La comanda mai mari se dă rabat. Cei-ce doresc a lua spre vânzare în comisiune să se prezinte personal, sau se trimită vre-un plenipotențiat spre a primi exemplarele dorite, căci pe poștă nu se poate trimite decât câte un exemplar. Procurările se fac la „Librăria și Tipografia Diecezană” din Caransebeș. — b) „Colinde, cântece de stea, Cântece de ale Irozilor și unele Cântări la Nașterea Domnului și alte sărbători, culese și aranjate de Nicolae G. Velcu, învățător în pens. Edițiunea a 6-a revăzută și îmbogățită. Prețul unui exemplar 1 cor. 20 fil. La comanda mai mari se dă rabat convenit. Se poate comanda dela Librăria Diecezană din Caransebeș. — c) *Cântecul de Cântece Naționale și Doine*, culese și întocmite de George Neamțu învățător. Edițiunea I. Prețul unui exemplar 1 cor. 20 fil. La comanda mai mari se dă rabat convenit. Se poate comanda dela Librăria Diecezană din Caransebeș. — d) „Călăuza preotului în viața și activitatea sa zilnică”. Acest op folositor preoților este scris de împreună-lucrătorul nostru Aurelian Tăutul, preot în Suceava Bucovinei. Costă 6 cor. Il recomandăm cu toată căldura.

Aviz

pentru începerea cursurilor la:

Prima școală ardeleană de stenografie românească în Sibiu.
Cu ocazia adunării naționale dela Alba-Iulia, unde subsemnatul am funcționat singur ca stenograf român, mi s'a cerut din multe părți, să deschid o școală de stenografie românească.

Proprietar-ediție: Dr CORNEL CORNEAN

În urmare îmi iau voie a comunica tuturor intelectualilor noștri, cari înțeleg necesitatea și foloasele stenografiei, și în special ale stenografiei românești, că voi începe un ciclu complet de prelegeri de stenografie românească la 22 Ianuarie 1919 st. n. în Sibiu, sub egida și sub controlul „Asociațiunii”.

Grupând participanții, resp. participantele în grupe după gradul studiilor absolvate, intenționez a face instrucția în mod paralel pentru trei grupe, astfel ca fiecare grupă să fie ocupată în câte două zile pe săptămână, și anume dela 3—5 ore p. m.

Cursul întreg va ținea trei luni cu observarea, că participanții, cari din cauze neprevăzute ar fi siliți să întrerupă cursul, resp. nu ar fi destul de bine pregătiți pentru a putea corespunde cerințelor de examen la încheierea celor trei luni, se vor admite fără taxă deosebită la continuarea instrucției în proximal curs de alte trei luni.

Examenul de încheiere este obligator pentru toți participanții fără deosebire și se va ține sub controlul unui juriu de examinare, care va fi chemat să verifice:

a) alegerea textului de dictat la examen astfel, ca participanților să le fie absolut necunoscut,

b) manuirea sistemului cu o iuțelă de 120 silabe la minută, dictate fluent în curs de 20 de minute.

c) transcrierea imediată a stenogramei scrise de altă mână,

d) confrontarea transcrierii cu textul dictat.

Ceice doresc a participa la acest curs, sunt rugați să se anunțe la subsemnatul cel mai târziu până la 16 Ianuarie st. n. 1918. Taxa este de Cor. 120— pentru fiecare participant, fără deosebire, și trebuie plătită întreagă, anticipativ.

Pentru formarea unei garde de stenografi români de încredere, dar și cu considerare la viitorul școlii și al Reuniunii noastre de stenografie, ce o proiectăm, condițiile nu pot fi mai ușoare, dar nici mai grele.

La popoarele civilizate și libere stenografia e o armă de cultură națională foarte răspândită și noi în special avem datorința să cultivăm o stenografie românească bună.

Sibiu, la 6 Decembrie 1918.

Vasile Vlăicu funcț. sup. la „Banca Generală de Asigurare”.

Văzut: Andrei Bârseanu m. p. președintele „Asociațiunii”.

Șeful armatei și al siguranței publice

Nr. 95.

Cătră Onorata Redacție „Lumina” Caransebeș

Sibiu, 17 Dec. 1918

Aduc la cunoștința tuturor gardelor române din Ungaria, Transilvania și Bănat și a publicității, că în baza denumirii mele de șef al armatei și al siguranței publice am preluat puterea executivă peste toate gardele naționale române de pe teritoriul locuit de Români. Deci de aci încolo acestea numai mie îmi sunt subordonate, împlinind toate ordinele ce în legătură cu siguranța internă și publică a țării se vor da.

Șeful armatei și al siguranței publice:
Dr Ștefan C. Pop

Posta redacției.

N. P. în D. Redactorul nostru s'a reîntors, după o absență de 3 săptămâni, ieri acasă. Începând cu Nrul proximal va prelua iarăși conducerea foii. Publicarea articolului depinde dela hotărârea comitetului redacțional.

G. D. în S.: Rugarea împreună cu toate documentele înaintează-o Ven. Consistor, motivând întârzierea cu războiul.

R. M. în A.: Aseară am sosit. Răspunsul urmează imediat ce voi avea puțin răgaz.

V. V. în S.: Îi dăm loc cu plăcere. Așteptăm cele puse în vedere.

E. A. Ch. în B.: Urmează într'un proximal număr.

I. M. în R.: Va urma mai târziu. Rugăm colaborare intensă.

P. E. P. în B.: Fiind absent n'am putut da loc invitației. Frățești urări de bine!

I. V. în T.: Cele două partituri urmează zilele proxime.

Calendarul săptămânii

Decembrie

Andrea

Zilele săptămânii	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest M. Lucia
Vin.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie
Sâmb.	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.
Dum.	16	Pr. Agheu
Luni	17	Pr. Danil și cei 3 coconi
Mărți	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.
Merc.	19	M. Bonifacie

Laborator dentistic

urmează a se deschide în cursul lunii Ianuarie în Caransebeș. Va fi instalat amăsurat cerințelor tehnice moderne și astfel va executa cu promptitudine orice lucrare dentistică. Laboratorul e pus sub conducerea medicului Dr Virgil Budințian.

Medicul

Dr Virgil Budințian

și-a reînceput praxa medicală și consultează zilnic între orele 8—10 și 3—4 la locuința sa din Strada Timișorii Nr. 21 sau în spitalul orășănesc din loc

Manilla,
Raffie,
Sfoară,
Căpestre,
Saci,

se capătă la:

DESIDERIU HAVAS — LUGOȘ

comersant mare de saci și ponevi
institut de împrumutare.

Telefon 500. — Adresa telegrafică:
Havas, Lugos.